

Styre: Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet

Dato: 03.04.2020

Styresak: 16/20

Arkivsaknr: 2020/2262-UNU

Møtedato: Sirkulasjonssak

Ph.d.-utdanningsmeldingen 2019

Dokumenter i saken

- Ph.d.-utdanningsmeldingen for HF 2019
- Meldinger fra grunnenhetene
- Brev til grunnenhetene fra fakultetet datert 21.02.20
- Brev fra Forsknings- og innovasjonsavdelingen datert 03.02.20

Bakgrunn

Forsknings- og innovasjonsavdelingen (FIA) ber i brev av 03.02.20 fakultetene om å utarbeide ph.d.-utdanningsmelding (tidligere forskerutdanningsmelding) for 2019 med frist 15.04.20. Meldingen, som bør være maksimalt fem sider, vil bli drøftet i UiBs forskningsutvalg før behandling i Universitetsstyret. Følgende skal omtales i meldingen:

- Oppfølging av fakultetets prioriteringer for ph.d.-utdanningen
- Forholdet mellom fakultetets ph.d.-utdanning og forskningssatsinger
- Opptak, gjennomstrømming, disputaser, underkjenninger og frafall - beskrivelse av situasjonen og eventuelle tiltak for å forbedre disse parameterne
- Nærings-ph.d. og Offentlig sektor-ph.d. – beskrivelse av situasjonen og eventuelle tiltak for å øke antallet kandidater finansiert gjennom disse ordningene
- Veilederopplæring og karriereveiledning – beskrivelse av situasjonen og planlagte tiltak
- Internasjonalisering – beskrivelse av situasjonen og planlagte tiltak for å øke internasjonale opphold for ph.d.-kandidatene

Som grunnlag for fakultetets melding ble grunnenhetene bedt om å utarbeide egne meldinger med utgangspunkt i bestillingen fra FIA, med noen mindre justeringer (jf. brev til grunnenhetene fra fakultetet datert 21.02.20). Fakultetets ph.d.-utdanningsmelding ble behandlet av FFU i møte 31.03.20. Innspill fra FFU er innarbeidet i meldingen.

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret godkjenner ph.d.-utdanningsmeldingen 2019 i samsvar med det framlagte forslaget og innspill fra fakultetsstyret. Dekanen får fullmakt til å slutføre meldingen.

Jørgen Magnus Sejersted
dekan

Kim Ove Hommen
fakultetsdirektør

UNIVERSITETET I BERGEN
Det humanistiske fakultet

PH.D.-UTDANNINGSMELDINGEN 2019

Ph.d.-utdanningsmelding 2019 – Det humanistiske fakultet

OPPFØLGING AV FAKULTETETS PRORITERINGER FOR PH.D.-UTDANNINGEN

Forskerutdanningen er en viktig forskningsstrategisk ressurs og en integrert del av fakultetets strategiske satsninger. Fakultetets Forsknings- og forskerutdanningsutvalg (FFU) drøfter jevnlig problemstillinger knyttet til fakultetets forskerutdanning.

Også i 2019 har det vært sterkt søkelys på forskerutdanningen, ikke minst som resultat av at fakultetet har fått sitt eget ph.d.-program. Programbeskrivelsen ble godkjent i fakultetsstyret i desember 2018, og endelig opprettet gjennom vedtak i universitetsstyret den 11. april 2019. Fakultetet benyttet anledningen til å programfeste flere tiltak med det formål å styrke kvaliteten på forskerutdanningen. Det er for eksempel innført karakterkrav på master for den som tas opp på programmet, det er gjort endringer i opplæringsdelens sammensetning som gjør det nødvendig å opprette nye kurs i vitenskapsteori og etikk, og det er innført et tilbud om mesterklasse/sluttseminar for alle kandidater. I etterkant er det også lagt ned stor innsats for å få ph.d.-programmet på plass, i form av nye felles rutiner og retningslinjer, og gjennom de lokale ph.d.-utdanningsmeldingene gis det inntrykk av at det arbeides godt med implementering av det nye programmet på lokalt nivå. Oppretting av et eget programstyre for ph.d.-programmet og utforming av et mandat for styret har også vært en del av denne prosessen. Programstyret har samme sammensetning som fakultetets Forsknings- og forskerutdanningsutvalg (FFU), og i tillegg har KMD observatørstatus i styret.

Flere arbeidsgrupper har i løpet av det siste året vært i virksomhet for å styrke kvaliteten på forskerutdanningen ved HF. En arbeidsgruppe har utarbeidet retningslinjer for avhandlingens format, for tema og nivå for prøveforelesning, for sluttseminar, samt egne HF-maler for søknadsskjema ved opptak til organisert forskerutdanning og for standard avtale ved opptak. En annen arbeidsgruppe har evaluert opplæringsdelen og lagt frem en rapport (Koppenrapporten) med forslag til hvordan opplæringsdelen kan styrkes. Denne rapporten vil bli fulgt opp av fakultetet i 2020. En tredje arbeidsgruppe har i tett samarbeid med Stip-hf (Stipendiatutvalget ved Det humanistiske fakultet), sett nærmere på hvordan pliktarbeidet praktiseres ved de ulike grunnenhetene, og jobbet frem mot en revisjon av fakultetets retningslinjer for pliktarbeid. Sluttresultatet av dette arbeidet vil også komme i 2020.

Som et bidrag til kandidatenes faglige og psykososiale trygghet, og for ha en tettere kontakt med kandidatene på fakultetsnivå, har fakultetet i 2019 bestemt at det skal legges til rette for å arrangere temadager for ph.d.-kandidatene én til to ganger i semesteret. I 2019 ble det organisert en temadag med fokus på kandidatenes psykiske helse.

FORHOLDET MELLOM FAKULTETETS PH.D.-UTDANNING OG FORSKNINGSSATSNINGER

Fakultetet har de siste årene satsset strategisk på forskning og forsøkt å styrke ulike forskningsmiljø både i forlengelsen av Humeval, i forbindelse med UiBs Humaniorastrategi og fakultetets egen forskningssatsning. Rekrutteringsstillinger er et viktig virkemiddel i denne satsningen og har inngått som et vesentlig bidrag i forskningssatsningen. Av de hjemlene fakultetet får fra UiB, deles de fleste ut til grunnenhetene som lyser dem ut iht. sine vurderinger om hva som er mest hensiktsmessig. Fakultetet har også disponert noen hjemler som er blitt fordelt etter ulike strategiske hensyn. I 2018 ble 6 hjemler fordelt til ulike miljø

og, siden disse fortsatt er virksomme, bidrar de til å styrke og integrere forbindelsene mellom fakultetets forsknings-satsning og forskerutdanning.

HF iverksatte i 2018 en egen forsknings-satsing. I verktøykassen for forsknings-satsingen inngår blant annet øremerkede rekrutteringsstillinger, både stipendiat- og postdokstillinger. Tildelingene av stipendiatstillinger gjennom denne satsingen fra 2018 er videreført i 2019. Formålet med tildelingen er, for det første å knytte stipendiater til fakultetets strategiske satsningsområder, slik som for eksempel utdanningsforskning og oppfølging av HUMEVAL evalueringen til forskningsrådet. For det andre har formålet vært å være et ledd i karriereutviklingen for unge forskertalenter som har behov for veiledererfaring. I tillegg til dette har fakultetet tradisjon for å øremerke stipendiatstillinger til strategisk prioriterte BOA-prosjekter som ERC, TMS Starting Grant programmet og SFF programmet.

Hovedansvaret for å følge opp kandidatene i fakultetets forskerutdanning ligger på grunnenhetene, og innenfor rammene av universitetets sentrale handlingsplan har disse stor frihet til å definere sine egne prioriteringer. Vi ser at stipendiatene i all hovedsak knyttes enten til prosjekter, til forskerskoler eller til forskergrupper. Fakultetet ser at det er viktig å støtte grunnenhetene i å sikre at det fins gode alternativer for alle stipendiater i ph.d.-programmet, slik at de innlemmes på en god måte i aktive forskningsmiljø.

Ved **IF** får kandidatene tilbud om forskeropplæring i regi av én av to forskerskoler (Forskerskolen i lingvistikk og filologi og Forskerskolen i Litteratur, kultur og estetiske fag), som begge arrangeres i samarbeid med LLE. Flere av IFs stipendiater er også knyttet opp mot prosjekter, som f.eks. LINGCLIM, Nasjonale prøver i engelsk, ReVISION og Aldring i kulturhistorisk perspektiv, eller til forskningsgrupper ved instituttet.

Ved **LLE** er flertallet av stipendiatene som ble ansatt i 2019 knyttet opp mot prosjekter og forsknings-satsinger. Stipendiater med finansiering fra UiB er også sentrale i flere forskningsmiljøer, og instituttet arbeider for å integrere dem i aktive forskningsfelleskap og -grupper. Antall stipendiater som benytter seg av forskerskolene er varierende, og grunnenheten antyder at dette er noe å jobbe med fremover.

AHKR praktiserer i hovedsak åpne utlysinger, med tilsetninger basert på individuell kvalitet. Instituttet legger vekt på forskergruppene som det viktigste forum for forskerutdanning, og ønsker av den grunn primært at stipendiatene skal være tilknyttet en forskergruppe. Dette forutsetter at det både finnes relevante forskergrupper for alle stipendiater, og at forskergruppene er innrettet på en slik måte at det muliggjør fremlegging og diskusjon av stipendiatenes avhandlingsarbeid. AHKR satser også sterkt på å være medlem av forskerskoler ved andre universiteter, for å kunne tilby sine kandidater relevante ph.d.-kurs og forskerseminar, og er per 2020 medlem av fire nasjonale og internasjonale forskerskoler.

FOF har de siste årene jobbet målrettet for å heve forskerutdanningen til et godt internasjonalt nivå, for å gjøre det mulig for instituttets doktorander å hevde seg i konkurransen om få vitenskapelige stillinger i et svært internasjonalt marked. For å oppnå dette, ønsker man å knytte kandidatene til sterke, aktive forskergrupper, og instituttets politikk er derfor at stipendiatstillinger enten må lyses ut på prosjekt eller passe inn i en av de etablerte forskningsgruppene på instituttet. FOF peker derfor på en særlig utfordring knyttet til eksternfinansierte prosjekt. I den grad instituttet skal bidra med en egenandel i form av ph.d.-stipendiater, kan dette komme i konflikt med instituttets ønske om å satse på utvalgte forskergrupper.

SKOK arbeider for at kjønnsperspektiver skal innlemmes i opplæringsdelen for ph.d.-er ved UiB, gjennom å arrangere tverrfaglige møtestede og årlige samlinger (ph.d.-relay) som er åpne for ph.d.-kandidater fra hele UiB. SKOK arrangerer regelmessig egne ph.d.-kurs og har i perioden 2017 – 2019 også ledet den nasjonale forskerskolen for kjønnsforskning. Alle SKOKs stipendiater er tilknyttet forskergruppen ved SKOK («Kjønns- og seksualitetsforskningens grunnlagsproblemer»), og eventuelt også andre grupper eller klynger med felles forskningsinteresser. SKOKs stipendiater er også tilknyttet den nasjonale forskerskolen for kjønnsforskning, og gjennom denne den internasjonale forskerskolen InterGender, der SKOK er representert i arbeidsgruppen og i styret.

SVT vurderer sammenhengen mellom forskingsatsingene ved senteret og ph.d.-utdanningen som god. Flere av stipendiatene arbeider på forskningsprosjekter ved senteret og/eller har prosjekter som er direkte relevante for disse. Noen av kandidatene har prosjekter som i større grad er frittstående, men også disse har aspekter ved seg som ligger nær opp til forskingsatsingene ved senteret. Alle ph.d.-kandidatene er knyttet til forskergruppen ved SVT, og en vellykket integrering av alle ph.d.-kandidatenes prosjekter i forskergruppen er en prioritering ved senteret.

Som vi ser fra de ulike grunnenhetenes rapporter, er forskerutdanningen en høyt prioritert virksomhet, og det er et stort mangfold i måten forskerutdanningen blir drevet på. Fakultetet ønsker i 2020 å videreføre arbeidet med å skaffe oversikt og koordinere forskerutdanningen for å styrke kvaliteten og sikre likebehandling av kandidatene.

OPPTAK, GJENNOMSTRØMMING, DISPUTASER, UNDERKJENNINGER OG FRAFALL – BESKRIVELSE AV SITUASJONEN OG EVENTUELLE TILTAK FOR Å FORBEDRE DISSE PARAMETRENE

Opptak og gjennomstrømming

I 2019 ble det tatt opp 23 nye kandidater til doktorgradsprogrammet ved Det humanistiske fakultet, deriblant 1 offentlig ph.d. Tallet på oppnådde ph.d.-grader var 21, deriblant 4 kvotekandidater. Korrigert for permisjon viser tallene at 10 kandidater leverte på normert tid eller tidligere, mens 1 leverte innen 6 måneder etter normert tid. 3 kandidater leverte mer enn 3 år på overtid. Blant disse var det 1 andre gangs innlevering. 2 ph.d.-avhandlinger ble underkjent i løpet av 2019, og 9 kandidater har trukket seg fra programmet lang tid etter at finansieringsperioden gikk ut. Dette henger sammen med at det er igangsatt nye rutiner for oppfølging av kandidater som har stått lenge i programmet ved flere av grunnenhetene og fakultetet vil ha et økt søkelys på dette i 2020.

Disputaser

Antallet avlagte doktorgrader ligger stabilt i forhold til 2017 og 2018 med henholdsvis 21 og 20 oppnådde ph.d.-grader. Sett under ett vurderer fakultetet fjorårets gjennomstrømming som normal sammenlignet med tidligere år. Tallene for 2019 viser likevel at bare 22 av 43 kandidater (51%) med oppstart i 2013 hadde disputert seks år etter opptak. Selv om vi blant kandidatene som ikke har levert etter seks år både finner kandidater som fremdeles er i finansiering, som har avhandling til vurdering og som har fullført med disputas, viser dette at det stadig er behov for tiltak for å bedre gjennomstrømmingen i forskerutdanningen ved Det humanistiske fakultet. Det er god dialog med grunnenhetene om dette spørsmålet og enighet om en satsing på dette i 2020.

Fakultetet ønsker et sterkere søkelys på kvalitetssikring og likebehandling på tvers av grunnenhetene. Mye av grunnlaget for dette er lagt i fakultetets ph.d.-program, som gir en formell ramme for å satse videre på rutineutvikling, tett oppfølging og god integrasjon i forskningsmiljøene. Sammen med arbeidet som gjøres i forhold til pliktarbeidet, håper vi at dette skal ha en positiv effekt som på sikt vil gi utslag i de offisielle tallene for forskerutdanningen ved fakultetet.

Fakultetet kommer også i det kommende året til å videreføre et initiativ rettet mot kandidater som har stått lenge i programmet.

NÆRINGS-PH.D. OG OFFENTLIG SEKTOR-PH.D. – BESKRIVELSE AV SITUASJONEN OG EVENTUELLE TILTAK FOR Å ØKE ANTALLET KANDIDATER FINANSIERT GJENNOM DISSE ORDNINGENE

Det humanistiske fakultet har i dag 3 ph.d.-kandidater som er finansiert gjennom Forskningsrådets ordning for offentlig sektor-ph.d. Tilveksten har vært på 1 kandidat per år de siste 3 årene, og foreløpig ligger det an til noe tilsvarende for 2020. Selv om fagmiljøene er svært positive til ordningen og fakultetet legger godt til rette for denne typen samarbeid, opplever man at det er utfordrende å få til dette. Dette skyldes ikke minst at det for offentlig sektor og i kultursektoren, som er de mest aktuelle samarbeidspartnerne for fakultetet når det gjelder denne ordningen, er vanskelig å avsette midler som skal dekke arbeidsgivers egenandel.

VEILEDEROPPLÆRING OG KARRIEREVEILEDNING – BESKRIVELSE AV SITUASJONEN OG PLANLAGTE TILTAK

Veilederopplæring og karriereveiledning er i dag lagt til grunnenhetene. Selv om alle grunnenheter legger til rette for begge deler, varierer det hvor formalisert gjennomføringen er. Noen grunnenheter arrangerer regelmessige veiledersamlinger, mens andre fremhever at forholdene ligger godt til rette for erfaringsutveksling. Noe tilsvarende gjelder for karriereveiledningen, som i noen grad er overlatt til den enkelte veileder, og som ellers legges til den årlige medarbeidersamtalen, uten at det er gitt faste rammer for hvordan den skal gjennomføres og hva den skal inneholde. Fakultetet registrerer likevel en generell økning i grunnenhetenes interesse for å gripe fatt i veilederopplæring og karriereveiledning på en mer strukturert måte.

Fakultetet har ambisjoner om å utvikle tilbud på tvers av grunnenhetene både i veilederopplæring og karriereveiledning i 2020. Når det gjelder veilederopplæringen, skal vi sette i drift e-kurset om er utviklet av FIA, etter at vi har gjort de nødvendige tilpasningene til HFs ph.d.-program. Kurset fokuserer på de formelle sidene ved forskerutdanningen, og fungerer både som en introduksjon for nye veiledere og som en relevant oppdatering for de mer erfarne. Vi ønsker at våre veiledere skal oppdatere seg på aktuell kunnskap rundt doktorgradsveiledning, og kommer til å legge til rette for dette gjennom et åpent arrangement rettet mot alle våre vitenskapelig ansatte. Karriereveiledning vil kunne være en del av veilederoppgaven, og det kan diskuteres hvilken rolle den skal ha i denne settingen. I tillegg planlegger fakultetet å organisere en temadag knyttet til karriereveiledning i samarbeid med Stip-hf.

INTERNASJONALISERING – BESKRIVELSE AV SITUASJONEN OG PLANLAGTE TILTAK FOR Å ØKE INTERNASJONALE OPPHOLD FOR PH.D.-KANDIDATENE

HF's kandidater oppfordres til å skaffe seg internasjonale nettverk og å være aktive internasjonalt, blant annet gjennom deltakelse på internasjonale konferanser, internasjonale opphold eller ved å ha biveileder fra utenlandsk universitet.

Ansvar for at kandidatene gjennomfører internasjonale forskningsopphold ligger ved grunnenhetene i samarbeid mellom veileder, forskningsmiljøet og faglig ledelse.

Det fins økonomiske støtteordninger ved noen grunnenheter, men de fleste melder at kandidatene er avhengige av andre finansieringskilder, som Meltzerfondet eller Erasmus+. Det er svært viktig for å opprettholde internasjonaliseringen av ph.d.-utdanningen at slike støtteordninger er tilgjengelige for våre kandidater.

Når det gjelder rekruttering, er trenden at andelen utenlandske søkere til utlyste stipendiatstillinger er økende, og at kandidatgruppen blir stadig mer internasjonal. I 2019 var 13 av 23 nye kandidater utenlandske statsborgere (57 %). Disse fordeler seg på 10 nasjoner. I 2018 var andelen utenlandske kandidater 15 av 29 (52 %), fordelt på 12 nasjoner, mens den i 2017 var 9 av 21 (43 %), fordelt på 8 nasjoner.

I 2019 var andelen godkjente disputaser gjennomført av utenlandske kandidater 8 av 21 (38 %), fordelt på 7 nasjonaliteter, mens hele 17 av 21 (81%) av de godkjente ph.d.-avhandlingene ble skrevet på et annet språk enn norsk (mot 55 % i 2018 og 43 % i 2017).

ANNET

Samarbeid med Fakultet for kunst, musikk og design (KMD)

Etter ønske fra Forsknings- og innovasjonsavdelingen (FIA) har HF og KMD inngått et samarbeid om utdanningen av vitenskapelige ph.d.-kandidater knyttet til Griegakademiet – Institutt for musikk. Siden KMD ikke har noe eget vitenskapelig ph.d.-program, søker disse kandidatene opptak til og følger det vitenskapelige ph.d.-programmet ved HF. FIA, HF og KMD har i samarbeid utarbeidet et dokument om ansvars- og oppgavefordelingen, samt økonomiske og ressursmessige forhold mellom de to fakultetene. HF er gradsgivende fakultet og har det overordnede faglige og formelle ansvaret, mens den daglige faglige og administrative oppfølgingen av kandidatene skjer ved KMD. KMD har fast observatør i HF's Forsknings- og forskerutdanningsutvalg, og deltar med fast administrativ kontaktperson i administrativt nettverk for forskerutdanningen ved HF. Avtalen skal evalueres årlig, og kan forlenges for et år av gangen.

Samarbeid med Stip-hf

Fakultetet har i 2019 samarbeidet nærmere med Stip-hf enn tidligere år. Samarbeidet har særlig vært knyttet til en revisjon av retningslinjene rundt pliktarbeid, og gjennomføring av en temadag med fokus på psykisk helse. Begge samarbeidene kom i gang med utgangspunkt i initiativer fra Stip-hf, som fakultetet vurderte som verdifulle og derfor ønsket å engasjere seg i. Dette er et samarbeid som fakultetet kommer til å videreføre gjennom faste møter, 1-2 ganger i semesteret, og gjennom administrativ og økonomisk støtte til å gjennomføre regelmessige temadager 1-2 ganger i året.

Ph.d.- utdanningsmelding 2019 ved Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap

Forskningssatsing og prioriteringer

Instituttet har en langsiktig prioritering om å gi rom til forskerutdanning av høy kvalitet innen alle fagområder dekket av instituttets fire fag. Dette er nedfelt i instituttets strategiske plan for perioden 2018-2022. Instituttet praktiserer i hovedsak åpne utlysinger, med tilsetninger basert på individuell kvalitet. AHKR benytter en flerfaglig sammensatt komite av deltakere fra instituttets fire disipliner, som gjennomfører den sakkyndige vurderingen av søkerne, mens instituttleder foretar innstillingen.

Instituttet legger vekt på forskergruppene som det viktigste forum for forskerutdanning. Vi ønsker av den grunn primært at stipendiatene våre skal være tilknyttet en forskergruppe. Dette forutsetter at det både finnes relevante forskergrupper for alle stipendiater, og at forskergruppene er innrettet på en slik måte at det muliggjør fremlegging og diskusjon av stipendiatenes avhandlingsarbeid.

I en årrekke har AHKR satset på å være medlem av forskerskoler med andre universiteter, som forskerskolen Dialogues with the Past, i samarbeid med UiO. Denne forskerskolen har vært, og er relevant for mange av våre stipendiater. Siden 2016 har AHKR også inngått som en av samarbeidspartene i den internasjonale forskerskolen RVS (Religion, Values and Society). Gjennom relevante PhD-kurs og forskerseminar med fokus på empirisk forskning, gir RVS et viktig bidrag til flere av våre stipendiater sin forskerutdanning. Videre er instituttet er i dag også med i forskerskolen «Environmental humanities», og i 2019 ble instituttet medlem i Den nasjonale forskerskolen i historie, et samarbeid hvor vi forventer høy deltakelse fra våre stipendiater fremover.

Opptak, gjennomstrømming og disputaser

Det ble ansatt 5 nye stipendiater i 2019: 2 på historie, 1 på arkeologi, 1 på kulturvitenskap og 1 på religionsvitenskap. 1 stipendiat ble ansatt på SapienCE. Vi fikk også en ekstern ph.d., ansatt ved Forsvarets Høgskole. I 2019 ble det på instituttet også ansatt 2 postdoktorer ved instituttet. En av disse har et Marie Curie-stipend. Den andre er tilknyttet SapienCE.

Instituttet praktiserer en rekke tiltak for å bedre gjennomstrømmingen av ph.d.-kandidater. Ved tilsetting av nye stipendiater holder instituttet oppstartsmøter. Disse møtene gir nye stipendiater en god velkomst, med informasjon om ulike sider ved oppstart og tilsetting. På møtet orienteres det ikke bare om det praktisk administrative, men også rettigheter og plikter ved tilsettingsforholdet (HR). Vi orienterer også om livet som stipendiat, med fokus på skriving og pliktarbeid.

Instituttet arrangerer pliktarbeidsmøter med nye stipendiater og det lages tidlig en plan for undervisning og forskningsadministrasjon. De siste årene har vi også tatt i bruk en mentorordning for nye stipendiater. Mentorordningen er fortsatt relativt ny, og er i utvikling. Denne ordningen er i første rekke satt i verk for å hjelpe og veilede stipendiater med undervisningsoppgaver.

De siste årene har instituttet hatt mye fokus på gjennomstrømming av ph.d.-kandidater. En gjentagende årsak til at stipendiatene ikke klarer å komme i mål på normert tid er pliktarbeidet og undervisning, et arbeid stipendiatene selv kan oppleve som utfordrende å kombinere med selve arbeidet med avhandlingen. Dette har vi både sett i undersøkelser vi har gjennomført de senere år, og i midtveisevalueringer og møter med stipendiatene. Av den grunn har instituttet i 2019 hatt fokus på å fortsette å jobbe for å legge pliktarbeidsdelen i doktorgradsperioden mer konsentrert.

Midtveisevalueringer og sluttseminarer er andre tiltak som instituttet benytter for å bedre gjennomstrømming, ved at de fanger opp eventuelle problemer. I 2019 har instituttet ved innkalling til midtveisevaluering krevd at stipendiaten leverer inn kapitler eller artikler, i tillegg til statusrapport. Komiteen ønsker at kandidaten leverer inn et analyse og et metodekapittel fra avhandlingen, eller 2 – 3 artikler. Komiteen ber også om statusrapport fra veiledere. Dette gir en oversikt over prosjektet med hensyn til tekstproduksjon og progresjonen i prosjektet.

Instituttet setter av midler til sluttseminar for alle instituttets ph.d.- kandidater. Vi ser at dette er en etablert praksis som fungerer godt. Sluttseminarene er i hovedsak knyttet til forskergruppene.

I 2019 hadde vi et stipendiattreff, et tilbud til alle instituttets ph.d.-kandidater, også eksterne.

I 2019 opplevde vi at antallet disputerte ble lavere enn hva vi har sett de siste årene. Kun 4 disputerte for doktorgraden, mot 8 i 2018 og 7 i 2017. 2 av doktorgradene var avlagt i historie,

1 i arkeologi og 1 i religionsvitenskap. En av kandidatene fullførte doktorgraden på normert tid.

Nærings-ph.d. og offentlig sektor-ph.d.

Instituttet har en ph.d. fra offentlig sektor. I flere år har instituttet tilbudt videreutdanning for ansatte i museumssektoren. Vi tilbyr to emner på 15 studiepoeng hver: MUSE620 Å forske i og på museum og MUSE621 Vitskapleg publisering for museumstilsette. Foruten videreutdanningen tilbyr instituttet også et emne i forskningsfordypning, AHKR391 Forskningsfordjuping etter mastergrad.

Veilederopplæring og karriereveiledning

Instituttet har ved jevne mellomrom arrangert veilederforum. Det ble arrangert veilederforum også i 2019. Vi hadde det oppe som diskusjonssak i FU og vi inviterte professor Rune Krumsvik fra pedagogikk ved psykologisk fakultet som snakket om artikkelbasert avhandling og gjennomstrømning ved Det psykologiske fakultet. I 2019 arrangerte instituttet også et allmøte om et 4. år knyttet til Ph.d, med inviterte foredragsholdere fra UiO.

Internasjonalisering

Instituttet ønsker å legge til rette for at våre kandidater kan ha kortere og lengre forskningsopphold ved andre universiteter i verden, eller utføre feltarbeid og datainnsamlinger i andre land. Vi har i mange år hatt en reisestøtteordning, som skal gi ph.d.-kandidater mulighet for et lengre utenlandsopphold, tilknyttet feltarbeid eller andre former for datainnsamling i forbindelse med prosjektarbeidet. Noen kandidater har biveiledere fra utenlandske universiteter og får slik tilgang til et internasjonalt nettverk. Tilsatte ved instituttet fungerer også som biveiledere til ph.d.-studenter ved utenlandske universiteter. Dette bidrar til internasjonalisering av fagmiljøene, og det er viktig at de støtteordninger som finnes for slik mobilitet inn til UiB, så vel som ut fra UiB, opprettholdes og styrkes. Det er ønskelig at alle instituttets kandidater skal delta på internasjonale konferanser i løpet av stipendiatperioden, noe som vi ser i stor grad blir gjennomført.

Ph.d.-utdanningsmelding for Institutt for fremmedspråk (IF) 2019

IF sin forskningssatsning i forhold til ph.d.-utdanningen

Ph.d. kandidatene ved IF har fått tilbud om opplæring i regi av våre to forskerskoler, *Forskerskolen i lingvistik og filologi* og *Forskerskolen i Litteratur, kultur og estetiske fag*. Disse forskerskolene er organisert i samarbeid med LLE.

Det siste året har forskerskolen i lingvistik og filologi organisert 7 prosjektpresentasjoner (+ en som ble avlyst grunnet sykdom), 2 avhandlingsseminarer, 1 seminar der kandidaten fikk framføre konferanseinnlegg og 1 mesterklasse. Forskerskolen organiserte også 3 gjesteforedrag.

Det er verdt å nevne at Forskerskolen i lingvistik og filologi har vært tilknyttet den nasjonale forskerskolen LingPhil (Norwegian Graduate Researcher School in Linguistics and Philology), som nå er i ferd med å bli nedlagt. Når tilknytningen til LingPhil opphører må fakultetet og instituttet komme mer på banen vdr. oppfølging og midler til de arrangementene som gjennomføres gjennom den lokale forskerskolen i lingvistik og filologi.

Forskerskolen i Litteratur, kultur og estetiske fag har det siste året organisert 4 karriereveiledningsmøter, 3 seminarer der kandidaten fikk framføre konferanseinnlegg, 5 avhandlingsseminarer, 1 mesterklasse og 1 gjesteforedrag. De har også hatt 3 møter i «Sword group,» en gruppe som omhandler skiving og karriereveiledning.

Flere av IF sine stipendiater er knyttet opp mot forskningsprosjekter. Eksempler på dette inkluderer LINGCLIM, Nasjonale Prøver i Engelsk, ReVISION og Aldring i kulturhistorisk perspektiv. I tillegg er flere knyttet opp til forskningsgruppene ved instituttet.

Opptak, gjennomstrømming, disputaser, underkjenninger og frafall – beskrivelser av situasjonen og eventuelle tiltak for å øke antallet kandidater finansiert gjennom disse ordningene.

I 2019 tok instituttet opp 3 nye ph.d. kandidater, og vi hadde 8 disputaser.

Gjennom ph.d.-løpet blir kandidatene ved IF fulgt opp gjennom oppstartsamtale, midtveisevaluering og fremdriftsrapporter. De får også tilbud om en mesterklasse. Mesterklassene er organisert gjennom forskerskolene. Mesterklasser i regi av forskerskolen i lingvistik og filologi har i mange år vært finansiert av LingPhil, den nasjonale forskerskolen. Fra og med 2021 blir vi nødt til å finansiere disse over eget budsjett.

Oppstartsamtale: Et møte der nye stipendiater får praktisk informasjon om ph.d.-løpet, rutiner og retningslinjer, opplæringsdelen, forskerskoler og pliktarbeidet. Her får også stipendiaten en oversikt over kontaktpersoner ved IF.

Midtveisevaluering: Det overordnede målet med midtveisevalueringen er å bidra positivt til at kandidaten gjennomfører ph.d.-løpet på normert tid. Midtveisevalueringen gir en god anledning til å vurdere stipendiatens progresjon, og til å eventuelt sette inn tiltak dersom dette er hensiktsmessig. Fra og med 2020 vil IF gå over til ny forskrift for midtveisevaluering, hvor kandidatene får tilbakemelding på innlevert tekst fra en ekstern leser innen eget fagfelt. Kandidater som er tatt opp på den gamle ordningen, kan få velge om de ønsker å benytte seg av den nye ordningen med ekstern leser.

Fremdriftsrapport: Rapportene fra kandidater og veiledere blir gjennomgått av forskningskoordinator og forskerutdanningskonsulent. Dersom noe av innholdet trenger videre oppfølging blir dette fulgt opp etter behov.

Medarbeidersamtaler: Alle IF sine stipendiater får tilbud om medarbeidersamtale. Medarbeidersamtaler blir organisert og gjennomført av forskerkoordinator.

Pliktarbeidsmøter: Nye kandidater blir invitert til et møte der administrasjonssjef, forskerutdanningskonsulent, fagkoordinator på kandidatens fag, samt kandidatens veileder også er tilstede. Målet for møtet er å diskutere forventinger rundt pliktarbeidet, og utarbeide et forslag til plan. I etterkant av møtet ferdigstilles planen for pliktarbeidet og blir signert av administrasjonssjef og kandidat.

Ph.d. innen næringsliv eller offentlig sektor

IF har ingen kandidater med finansiering fra næringsliv eller offentlig sektor.

Veilederopplæring og karriereveiledning – beskrivelse av situasjonen og planlagte tiltak

Instituttet oppfordrer til at veiledere skal benytte seg av tilbud fra Uniped, LingPhil eller andre aktører til å videreutvikle sin kompetanse.

Karriereveiledning av stipendiater har ved IF gått under forskerskolene. Forskerskolene sin aktivitet er nevnt under tidligere punkt. Karriereveiledning er også ett av temaene som blir tatt opp i medarbeidersamtale med stipendiatene.

De fleste stipendiatene ved IF har 2 veiledere. Det er vanlig at kandidatens biveileder er ekstern. Eksterne veiledere kan komme fra andre institusjoner i Norge eller fra institusjoner i utlandet.

Internasjonalisering – beskrivelse av situasjonen og planlagte tiltak for å øke internasjonale opphold for ph.d.-kandidatene

IF har mange internasjonale søkere, og en stor del av stipendiatene våre har utenlandsk bakgrunn.

De fleste av stipendiatene ved IF har forskningsopphold ved utenlandske institusjoner i løpet av stipendiatperioden sin. Dette er også noe instituttet oppfordrer til. Instituttet har begrensede midler til å støtte slike opphold økonomisk, men informerer stipendiatene om frister og retningslinjer for å søke midler fra Meltzerfondet. I 2019 mottok 6 stipendiater ved IF støtte fra Meltzerfondet.

Ph.d.-utdanningsmelding for 2019, LLE

Oppfølging av instituttets prioriteringer for ph.d.-utdanningen

I den strategiske planen for LLE 2016-2022 er prioriteringene for ph.d.-utdanningen gjennomføring på normert tid, sosial og faglig integrasjon, veiledning og internasjonalisering. Hvordan instituttet konkret har jobbet med oppgavene blir nevnt i avsnittene under. Instituttet og FFU har også jobbet med å bedre rutiner knyttet til pliktarbeidet og ser dette som en viktig sak.

Forholdet mellom instituttets ph.d.-utdanning og forskningssatsinger

Flertallet av stipendiatene som ble ansatt i 2019 er knyttet opp mot prosjekter og forskningssatsinger. Stipendiatene er viktige for å styrke og bygge opp prosjektene og forskningsmiljøene. Eksempler på dette er én stipendiat tilknyttet revisjonsprosjektet, én tilknyttet BFS-prosjektet *Transformations of Medieval Law: Innovation and Application in Early Modern Norwegian Law Books*, og tre stipendiater tilknyttet ERC-prosjektet *Machine Vision*. Stipendiater med finansiering fra UiB er også sentrale i flere forskningsmiljøer, og instituttet arbeider for å integrere dem i aktive forskningsfellesskap og -grupper.

Opptak, gjennomstrømming, disputaser, underkjenninger og frafall - beskrivelse av situasjonen og eventuelle tiltak for å forbedre disse parameterne

Opptak, disputaser, underkjenninger

I 2019 tok instituttet opp 6 nye ph.d.-kandidater. 5 ph.d.-kandidater disputerte og 3 av disse leverte avhandlingen på normert tid. 2 kandidater som leverte avhandlingen høsten 2018 fikk underkjent avhandlingene i 2019.

Tiltak for å fremme gjennomføring

Midtveisevaluering

Å øke gjennomføring på normert tid er viktig for instituttet. Midtveisevalueringene ble i 2019 gitt større faglig tyngde ved at kandidaten nå må levere et lengre tekstutdrag fra avhandling. En fagperson (intern) med kompetanse på området gir tilbakemelding på utkastet. PhD-koordinator og forskningsleder deltar i diskusjoner og i å legge til rette for et godt løp fram mot innlevering. Dette gir et bedre bilde av hvor langt kandidaten er kommet i arbeidet, og gjøre det lettere å identifisere utfordringer og ta tak i disse.

Fremdriftsrapporteringen

Instituttet gir tilbakemelding på e-post eller muntlig til alle kandidatene som leverer fremdriftsrapport. Vi håper at dette synliggjør at instituttet er interessert i kandidatenes prosjekter og at det kan ha en motiverende effekt. I de tilfellene hvor det meldes fra om problemer eller misnøye følges kandidaten opp av forskningsleder og/eller instituttleder.

Sluttseminar/mesterklasse

Alle kandidatene skal ha fått tilbud om sluttseminar når de nærmer seg slutten av perioden. Ved LLE er det de lokale forskerskolene som arrangerer seminarene. I 2019 har instituttet sendt e-post og snakket med kandidater/veiledere som nærmer seg levering og oppfordret til dette. Det blir også informert og oppfordret til å ha sluttseminar på midtveisevalueringene. Kommentatoren er i de aller fleste tilfeller ekstern, noe som gir et verdifullt perspektiv utenfra.

Pliktarbeid

At pliktarbeidet er godt tilrettelagt er svært viktig for kandidatenes fremdrift og trivsel, selv om det ikke formelt er en del av ph.d.-programmet. Flere stipendiater har ment at det her er et forbedringspotensial, og instituttet er enige i at rutinene omkring dette kan bedres. LLE er svært positive til at fakultetet nå jobber med dette, og ser frem til å høre hva arbeidsgruppen kommer frem til.

Tiltak som instituttet selv har diskutert og tenkt å iverksette er: undervisningsmentor for stipendiater som ønsker det, et bedre og mer oversiktlig skjema for å sette opp pliktarbeidsplanen, arbeidstidregnskap for stipendiatene, et skriv med informasjon til nye undervisere ved LLE med en tydeliggjøring hva den administrative delen av pliktarbeidet kan bestå i.

Forskerskolene

Instituttet er opptatt av at forskerskolene kan være en god hjelp for kandidatene. De kan bidra til å drive prosjektet fremover ved å gi innspill på innsendt tekst, men også bygge fellesskap gjennom delte erfaringer. Antall stipendiater som benytter seg av forskerskolene er varierende, og dette er noe å jobbe med fremover.

Nærings-ph.d. og Offentlig sektor-ph.d. – beskrivelse av situasjonen og eventuelle tiltak for å øke antallet kandidater finansiert gjennom disse ordningene

Instituttet har to kandidater som er finansiert gjennom ordningen Offentlig sektor-ph.d., hvorav den ene startet opp i 2019. Instituttet er positive til ordningen, og mottok også i 2019 en tredje søknad om Offentlig sektor-ph.d. med veileder ved LLE. Vi venter fortsatt på svar på den.

I november 2019 vedtok instituttet ny strategi for 2020-22. Her er et av de nye punktene innenfor ph.d.-feltet at en skal jobbe for å få flere eksternt finansierte stipendiater.

Veilederopplæring og karriereveiledning – beskrivelse av situasjonen og planlagte tiltak

Instituttet har fokus på veiledning i møte med ph.d.-kandidat og veileder tidlig i kandidaten sin ph.d.-periode. I 2017 etablerte instituttet veilederforum, men dette har ikke vært videreført i 2018 eller 2019. Vi vurderer å prøve ordningen på nytt, men erfaringsmessig er det vanskelig å få folk til å stille på denne typen arrangement. Instituttet er svært positive til at veiledere blir invitert til temamøter i regi av Stip-HF.

Instituttet arrangerer lunsj for stipendiatene hvert semester, hvor forskningskoordinator og ph.d.-koordinator deltar. Planlagt tema for neste lunsj er karriere/jobb.

Internasjonalisering – beskrivelse av situasjonen og planlagte tiltak for å øke internasjonale opphold for ph.d.-kandidatene

Rundt 34 % av ph.d.-kandidatene innenfor finansieringsperioden har utenlandsk bakgrunn.

Instituttet oppfordrer alle nye ph.d.-kandidater om å ha et lengre utenlandsopphold knyttet til prosjektarbeidet, og legger til rette for dette når pliktarbeidet planlegges. Instituttet har ingen ekstra midler for lengre utenlandsopphold, men oppfordrer stipendiatene til å søke Meltzer, noe også flere stipendiater gjorde i 2019. Ut over dette er Erasmus+ en mulig finansieringskilde.

Flere stipendiater har biveiledere ved utenlandske universitet, og på sluttseminarene deltar ofte internasjonale kommentatorer. Dette er tiltak som bidrar til å utvide kandidaten sitt internasjonale nettverk. Det er ellers ønskelig at ph.d.-kandidatene skal være med på en eller flere internasjonale konferanser, og de aller fleste får denne erfaringen i ph.d.-perioden.

Veileder spiller også en viktig rolle i å introdusere kandidaten for et internasjonalt nettverk og oppfordre til utenlandsopphold.

Det humanistiske fakultet

Referanse

Dato

18.3.2020

Ph.d.-utdanningsmelding 2019 for Institutt for filosofi og førstesemesterstudium

I dei siste åra har det vore eit sentralt mål for Institutt for filosofi og førstesemesterstudium (FoF) å heve kvaliteten på ph.d.-utdanninga til eit internasjonalt godt nivå. Dette er nødvendig både for at FoF skal bli attraktivt for gode kandidatar og for at doktorandar frå FoF skal kunne konkurrere om passande stillingar etter fullført grad. Dette har me etter vårt syn lukkast godt med, sjølv om den svært sterke internasjonale konkurransen på arbeidsmarknaden framleis skapar bekymring, både for kandidatane våre og for oss som institutt.

Nyleg har FoF gjennomført tiltak for å avstemme ph.d.-tilbodet på instituttet til rammene gitt av fakultetets nye ph.d.-program. Utkast til slik harmonisering vart gjennomgått i instituttet sitt forskingsutval (FU) og i instituttråd før implementering. Endringane, som i praksis vart iverksett dels 2019, dels 2020, inkluderer eit nytt format for midtvegsevalueringar og tilbod om sluttseminar. Dei årlege statusmøta må gå ut av ressursomsyn, men me håpar at meir grundige midtvegsevalueringar og tilbod om sluttseminar vil ha same positive funksjon. Ph.d.-seminaret kan heller ikkje lenger vere ein obligatorisk del av tilbodet, ifølgje ph.d.-programmet, og dei komande semestera vil vise om dette blir ei ulempe. Vår umiddelbare prioritering for ph.d.-utdanninga er å få det nye opplegget til å fungere på ein god måte.

Så godt som alle våre ph.d.-kandidatar er knytt til sterke, aktive forskargrupper. Dette er ein sentral del både av forskningssatsinga til instituttet generelt, og av våre prioriteringar for ph.d.-utdanninga spesielt. Det er etter vårt syn uheldig både for oss som institutt og for kandidatane sjølve om me rekrutterer sterke stipendiatar og så lar dei sitte for seg sjølve på eit kontor i fire år. I det siste har det derfor vore instituttet sin politikk at stipendiatstillingar enten blir utlyst på prosjekt eller skal passe inn i ei av dei etablerte forskingsgruppene på instituttet. Dette er ein politikk som den noverande leiinga vil halde fram med. Det er også i tråd med utkastet til den nye handlingsplanen for ph.d.-utdanninga som i alle fall foreløpig har formulert det å «styrke forskergruppene sin rolle i veiledningen» som eit middel til å nå målet om at «UiB skal styrke fagmiljøenes rolle i utviklingen og gjennomføringen av kandidatens ph.d.-prosjekt».

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Institutt for filosofi og
førstesemesterstudier
Telefon 55 58 23 82
fof@hf.uib.no

Postadresse
Postboks 7805
5020 Bergen

Besøksadresse
Sydnesplass 12-13
Bergen

Saksbehandler
Steinar Thunestvedt
55582384

Eit spørsmål som me har diskutert ein god del i det siste er imidlertid kor stor del av våre stipendiatar som skal vere knytt til eksternfinansierte prosjekt. Tidlegare har instituttet gjerne gått inn med ph.d.-stipend som eigenandel i forskingssøknadar, men dette ser me no blir vanskeleg å få til. Me har svært få «faste» stipendiathjemlar tilgjengelege og det kan vere problematisk å overlata viktige strategiske avgjerder til eksterne aktørar som til dømes NFR, slik me vil gjere dersom det er tilslag på eksterne prosjekt som avgjer kva fagområde stipendiatane våre arbeider innanfor (gitt at me må nytte våre «faste» hjemlar dersom me går inn med stipendiatar i eigenandel). I tillegg må me ta eit visst omsyn til fordelinga av stipendiatar mellom våre aktive og sterke forskingsgrupper.

Det som kastar ein mørk skugge over vårt doktorgradsprogram, er som nemnd over den ekstremt harde konkurransen på arbeidsmarknaden for filosofar. Faste stillingar i filosofi går nesten utelukkande til svært sterke internasjonale kandidatar. Me erfarer gong på gong at våre ph.d.-kandidatar ikkje kan konkurrere om stillingar me har utlyst med kandidatar som har doktorgrad frå utlandet. Dette er eit generelt problem i Norge (om det då er eit problem). Det betyr ikkje at vårt doktorgradsprogram ikkje held høg kvalitet, sidan situasjonen primært skuldast ein hard arbeidsmarknad internasjonalt, og fordi mange av våre sterkaste talent reiser til utlandet. Men det pressar fram spørsmålet om me i framtida i større grad bør innrette ph.d.-utdanninga mot alternative karrierevegar (enten innanfor eller utanfor akademia og høgare utdanning).

Eit umiddelbart tiltak er det å arrangere karrieredagar og karrierkurs, der me skal ha det første no til våren. Kandidatane etterspør rimelegvis meir informasjon og kursing i moglege karrierevegar og me ser for oss at slike arrangement vil bli faste innslag i doktorgradsutdanninga vår etter kvart. Noko av dette kan dekkast sentralt eller på fakultetet, men det er også behov for slike dagar spesifikt retta mot filosofar.

I dei siste ti åra har me ikkje hatt ein einaste underkjenning på FoF, og dei aller fleste som er tatt opp i programmet har gjennomført eller er i rute til å gjennomføre innanfor tilnærma normert tid. I 2019 hadde me 2 som blei tatt opp til PhD-programmet, 5 som leverte si avhandling og 3 som disputerte.

Pliktarbeidet til stipendiatane er primært knytt til undervising ved exphil. Gitt dei gode gjennomføringstala er det liten grunn til å tru at pliktarbeidet skapar vanskar for gjennomføring. I tillegg er undervisingserfaring heilt avgjerande for kandidatane sine framtidige sjansar på arbeidsmarknaden. Exphil er framleis den dominerande undervising i filosofimiljøa i Norge, og i praksis vil mange av våre nasjonalt utdanna doktorandar berre kunne konkurrere om universitetslektorstillingar der undervisingserfaring blir tillagt stor vekt.

Me har ingen nærings-ph.d. eller offentlig sektor-ph.d. hjå oss, men ser ingen prinsipiell hindring for at filosofi skal vere i stand til å få slike. Samtidig ser me at trykket hjå oss er primært på post. doc.-kategorien. Etterveksten og dermed interessa for ph.d.-stipend er svakare, og me ser derfor ikkje den same konkurransen på dette nivået.

Me har ingen formell rettleiaropplæring lokalt på instituttet.

Når det gjeld internasjonalisering, reiser dei aller fleste av våre Ph.d.-kandidatar på internasjonale opphald. Me ser derfor ikkje behov for å sette i gang spesielle tiltak der. I tillegg rekrutterer me internasjonalt, mange av rettleiarkorpset har internasjonal bakgrunn, og dei aller fleste publikasjonane er på engelsk. Filosofi som fag er derfor generelt sett blitt så gjennominternasjonalisert at det er vanskeleg å skilje ut internasjonalisering som eit eige område. Me har også nettverk som består av forskarar og stipendiatar ved samarbeidande institusjonar, i første omgang eit nettverk innan språkfilosofi/logikk med deltakarar frå fleire europeiske universitet, der rettleiarar og stipendiatar frå dei ulike universiteta møtes regelmessig.

Med helsing

Steinar Bøyum
Instituttleiar
Institutt for filosofi og førstesemesterstudier

Ph.d.-utdanningsmelding for SKOK 2019

SKOKs forskningssatninger og ph.d.-utdanningen

SKOK arbeider for at kjønnsperspektiver skal integreres i opplæringsdeling for ph.d.-er ved UiB. Vi arrangerer tverrfaglige møtesteder og årlige samlinger (ph.d.-relay) for ph.d.-kandidater med interesse for kjønnsforskning ved hele UiB. I og med omorganiseringen til fakultetsvise ph.d.-program arbeider vi kontinuerlig for ytterligere å sikre integreringen av kjønnsperspektiv phd-utdanningen. Vi jobber for å tilby SKOK sitt kurs “Kjønnsperspektiv i forskning” i relevante deler av UiBs forskerutdanning og har allerede integrert dette i kurset i vår årlige heldags-Ph.D.stafett, som gir ett studiepoeng til deltagere som følger kurset (to timer) og i tillegg legger fram kjønnsperspektivet i sitt prosjekt til diskusjon.

SKOK arrangerer regelmessig egne ph.d.-kurs og har i perioden 2017 – 2019 også ledet Forskerskolen for kjønnsforskning. I 2019 ble det arrangert en stipendiatsamling over temaet “Avhandlingsdesign” i regi av den nasjonale forskerskolen, i forlengelsen av konferansen Kjønnforskning Nå! som denne gang ble avholdt ved UiT. Fra og med 2020 fungerer en av våre postdoc'er som nestleder for den nasjonale forskerskolen.

Alle SKOKs stipendiater er tilknyttet forskergruppen ved SKOK («Kjønn- og seksualitetsforskningens grunnlagsproblemer»), og eventuelt også andre grupper eller klynger med felles forskningsinteresser. SKOKs stipendiater er også tilknyttet den nasjonale forskerskolen for kjønnsforskning, og gjennom denne den internasjonale forskerskolen InterGender, der SKOK er prepresentert i arbeidsgruppen og i styret.

Prioriteringer for ph.d.-utdanningen

SKOK har få ph.d.-kandidater som alle får tett oppfølging av veileder, senterledelse og administrasjon. Vi legger til rette for et positivt sosialt miljø ved å arrangere lunsjer for ph.d.-kandidatene noen ganger i semesteret. Lunsjene er et sosialt tiltak, men også en anledning til å drøfte ulike problemstillinger med andre i samme situasjon og forskerutdanningskonsulenten.

SKOK arrangerer i september 2020 ph.d.-kurset “Technologies are us” saman med Nordic Centre of Excellence on Women in Technology Driven Careers (NORDWIT).

Opptak, gjennomstrømming, disputaser, underkjenninger og frafall – beskrivelse av situasjonen og eventuelle tiltak

SKOK hadde ved utgangen av 2019 fem aktive ph.d.-kandidater Tre er finansiert av HF-fakultetet, og en er finansiert av WAIT-prosjektet. En kandidat var finansiert av PRIO/NFR og er nå på overtid, men forventes å levere til sommeren.

I 2019 begynte det to nye ph.d.-kandidater ved SKOK og en kandidat disputerte. Ingen avhandlinger ble underkjente. Vi forventer totalt to innleveringer i løpet av 2020.

SKOK arbeider kontinuerlig med å skape gode vilkår for trivsel og produktivitet. Dette gjelder både faglig og sosialt, og vi forsøker å være lydhør for de signalene stipendiatene gir.

Nærings-ph.d. og offentlig sektor- ph.d.

SKOK har ingen nærings-ph.d.'er eller offentlig sektor- ph.d.'er.

Veilederopplæring og karriereveiledning

SKOK legger vekt på å skape et sterkt fagmiljø for ph.d.-kandidater, noe som også innebærer å øke veiledningskompetansen i staben. De små forholdene og det gode arbeidsmiljøet ved senteret legger til rette for erfaringsutveksling veilederne imellom.

Ved SKOK er karriereveiledning en integrert del av den årlige medarbeidersamtalen, samt noe kandidatene fortløpende får gjennom veilederrelasjonen. Senterleder ved SKOK er svært opptatt av å bevisstgjøre kandidatene om karriereutvikling og gjøre gode valg deretter.

Videre vil vi si at vi opplever at dette er utfordringer som er felles for alle ph.d.-kandidater ved fakultetet, og ønsker felles tiltak og tilbud fra fakultetet velkommen.

I 2019 begynte SKOK med lunsjer for ph.d.-kandidatene som både et sosialt tiltak og anledning for ph.d.-kandidatene til å drøfte aktuelle problemstillinger med hverandre og forskerutdanningskonsulententen. Etter planen skal slike lunsjer holdes 3-4 ganger i året. Veiledning er planlagt som tema for den første samlingen i 2020, og innspill herfra vil bli brukt i veilederopplæringen ved SKOK.

Internasjonalisering

Internasjonale opphold for ph.d.-kandidatene er på tilnærmet 100%. SKOK jobber aktivt for å legge rette for internasjonale forskningsopphold for sine ph.d.'er. SKOK fortsetter sin samarbeidsavtale med Department for Gender, Sexuality, and Feminist Studies ved Duke University og Women's, Gender and Sexuality Studies ved Barnard/Columbia University i USA. Samarbeidet omfatter utvekslingsmuligheter for studenter og faglig ansatte, forsknings samarbeid og samarbeid om ph.d.-utdanning.

SKOK deltar i et prosjekt rundt fremragende forskerutdanning i samarbeid med Sverige, Ungarn og Sør-Afrika, finansiert av den svenske stiftelsen STINT (New Tools). Prosjektet innebærer utvekslingsaktivitet, med workshop-er og forskningsopphold for ph.d.-kandidater, postdoktorer og stab. Samarbeidet med Sør-Afrika ble videreført i et SPIRE-prosjekt i 2017, da SKOK også var vertskap for New Tools-prosjektet. I 2019 hadde en ph.d.-kandidat fra SKOK et forskningsopphold i Sør-Afrika gjennom STINT.

Gjennom WAIT prosjektet viderefører SKOK det STINT-initierte samarbeidet med African Centre for Migration and Society (ACMS) ved University of the Witwaterstrand i Sør-Afrika og har opprett en rekke nye internasjonale samarbeidsrelasjoner til Universiteter i UK, Frankrike, Sverige og USA.

Ph.d.-utdanningsmelding for Senter for vitenskapsteori 2019

Enhetens forskningssatsning og prioriteringer i forhold til ph.d.-utdanningen

SVT vurderer sammenhengen mellom forskningssatsingene ved senteret og ph.d.-utdanningen som god. Flere av stipendiatene arbeider på forskningsprosjekter ved senteret og/eller har prosjekter som er direkte relevante for disse. Noen av kandidatene har prosjekter som i større grad er frittstående, men også disse har aspekter ved seg som ligger nær opp til forskningssatsingene ved senteret. Alle våre ph.d.-kandidater er knyttet til forskergruppen ved SVT. Å få til en vellykket integrering av alle ph.d.-kandidatenes prosjekter i forskergruppen er en prioritering ved senteret.

Opptak, gjennomstrømming og disputaser

SVT har ved utgangen av 2019 fem aktive ph.d.-kandidater. To av disse begynte sitt ph.d.-løp i 2019 og er finansiert av EU-prosjektene CALENDARS/ CoCliServ og SUPER MoRRI. Tre kandidater er finansiert av HF-fakultetet, men en av disse er fra 31.12.2019 uten finansiering SVT har satt i gang tiltak knyttet til oppfølging av kandidater på overtid, i form av kontorplass og veiledning.

SVT hadde i 2019 en disputas. Det var ingen underkjenninger.

I tillegg til våre egne kandidater har senteret knyttet til seg to kandidater som har veileder/biveileder og faglig tilhørighet til SVT, men har stipender finansiert av Kjemisk institutt og Institutt for geografi. De to har kontorplass ved SVT, og er verdifulle tilskudd til miljøet.

Nærings-ph.d. og Offentlig sektor ph.d.

SVT har ingen Nærings-ph.d. eller Offentlig sektor ph.d.'er.

Veilederopplæring og karriereveiledning

Senteret vil våren 2020 ha fokus på utvikling av veiledere ved senteret. Vi holder et veilederseminar i løpet av våren med fokus på både faglig veiledning og karriereveiledning.

I 2019 begynte SVT med felleslunsjer for ph.d.-kandidatene som både et sosialt tiltak og anledning for ph.d.-kandidatene til å drøfte aktuelle problemstillinger med hverandre og forskerutdanningskonsulententent. Etter planen skal slike lunsjer holdes 3-4 ganger i året. Veiledning er planlagt som tema for den første samlingen i 2020, og innspill herfra vil bli brukt i veilederopplæringen ved SVT.

Internasjonalisering

SVT er et senter med en stor andel ansatte som er rekruttert internasjonalt. Annonsering av nye stillinger i internasjonale kanaler som EURACESS og gjennom aktiv bruk av egne internasjonale nettverk blir vektlagt.

De fleste stipendiatene ved SVT har forskningsopphold utenlands. SVT har ingen egne utvekslingsavtaler, men oppfordrer alle stipendiater til utenlandsopphold og legger til rette både økonomisk og praktisk for alle som ønsker det.

SVTs ansatte deltar i en lang rekke internasjonale nettverk og har prosjektsamarbeid på tvers av mange landegrenser. Alle våre stipendiater deltar aktivt i disse nettverkene, med for eksempel flere presentasjoner på slike nettverkskonferanser. Alle våre kandidater blir også sterkt oppfordret til å delta på relevante internasjonale seminar og konferanser for sitt fagfelt.

Institutt for fremmedspråk
Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier
Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap
Institutt for filosofi og førstesemesterstudier
Senter for kvinne- og kjønnsforskning
Senter for vitenskapsteori

Referanse

2020/2262-ELAK

Dato

21.02.2020

Ph.d.-utdanningsmelding for Det humanistiske fakultet 2019

Som del av arbeidet med fakultetets ph.d.-utdanningsmelding, tidligere kalt forskerutdanningsmelding, ber vi om at det utarbeides egne meldinger for hver grunnenhet.

Fakultetet ønsker at meldingene skal skrives over samme mal som fakultetets melding, og sender her ut den samme bestillingen med noen mindre justeringer.

Meldingen bør ikke være lengre enn 3 sider, og vi ber om at den omtaler følgende punkter:

- Enhetens forskningssatsning i forhold til ph.d.-utdanningen
- Enhetens prioriteringer for ph.d.-utdanningen
- Opptak, gjennomstrømming, disputaser, underkjenninger og frafall - beskrivelse av situasjonen og eventuelle tiltak for å bedre disse parameterne
- Nærings-ph.d. og Offentlig sektor-ph.d. – beskrivelse av situasjonen og eventuelle tiltak for å øke antallet kandidater finansiert gjennom disse ordningene
- Veilederopplæring og karriereveiledning – beskrivelse av situasjonen og planlagte tiltak
- Internasjonalisering – beskrivelse av situasjonen og planlagte tiltak for å øke internasjonale opphold for ph.d.-kandidatene

Fristen for innlevering settes til 18. mars

Videre saksgang:

Utkast til melding sendes til programstyret/FFU	25. mars
Møte i programstyret/FFU	31. mars
Fakultetets frist	15. april

Før meldingen sendes fra fakultetet må den også behandles av fakultetsstyret på sirkulasjon.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Når meldingen er sendt fra fakultetet er den med på å danne grunnlag for den sentrale ph.d.-
utdanningsmeldingen, som skal behandles i UiBs forskningsutvalg før den legges frem for
universitetsstyret.

Vennlig hilsen

Anne Beate Maurseth
prodekan

Ranveig Lote
seksjonssjef

Vedlegg

1 Forsknings- og innovasjonsavdelingens bestilling til fakultetene

Fakultetene

Referanse

2020/1051-YNBR

Dato

03.02.2020

Ph.d.-utdanningsmeldingen 2019

Som en del av arbeidet med universitetets ph.d.-utdanningsmelding, tidligere forskerutdanningsmelding, ber vi om at det utarbeides egne meldinger for de fakultetsvise ph.d.-programmene. Dette gjelder både de vitenskapelige ph.d.-programmene og ph.d.-programmet innen kunstnerisk utviklingsarbeid. Vi finner det naturlig at ph.d.-programmernes meldinger blir behandlet av de respektive programstyrene.

Ph.d.-utdanningsmeldingen bør ikke være lengre enn fem sider. Vi ber om at punktene nedenfor omtales:

- Oppfølging av fakultetets prioriteringer for ph.d.-utdanningen
- Forholdet mellom fakultetets ph.d.-utdanning og forskningssatsinger
- Opptak, gjennomstrømming, disputaser, underkjenninger og frafall - beskrivelse av situasjonen og eventuelle tiltak for å forbedre disse parameterne
- Nærings-ph.d. og Offentlig sektor-ph.d. – beskrivelse av situasjonen og eventuelle tiltak for å øke antallet kandidater finansiert gjennom disse ordningene
- Veilederopplæring og karriereveiledning – beskrivelse av situasjonen og planlagte tiltak
- Internasjonalisering – beskrivelse av situasjonen og planlagte tiltak for å øke internasjonale opphold for ph.d.-kandidatene

Meldingene danner et viktig grunnlag for kvalitetssikringen av de fakultetsvise ph.d.-programmene ved UiB.

Frist for innlevering settes til 15. april 2020. Meldingen vil bli behandlet i UiB sitt forskningsutvalg før endelig behandling i universitetsstyret.

Vennlig hilsen

Benedicte Løseth
avdelingsdirektør

Yngve Brynjulfsen
rådgiver

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Forsknings- og innovasjonsavdelingen
Telefon +4755584980

Postadresse
University of Bergen,
Postbox 7800
NO-5020

Besøksadresse
Prof. Keysersgt. 6B
Bergen

Saksbehandler
Yngve Brynjulfsen
55583382

Kopi
Universitetsdirektørens kontor